

Megbízó:

MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.
Adószám: 25569751-2-41

Szakértői ügyszám:

TP-K-0204/A/2020.

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A szakvélemény 6 számozott oldalból áll.

Készült: 3 példányban

Kapják: 2 példány a megbízó részére
1 példány a szakértői irattár részére

Készítette:

TŰZKŐ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és értékbecslése
/010606/

I. MEGBÍZÓ

MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.

Adószám: 25569751-2-41

Kapcsolattartó:

II. FELADAT

A szakértő az előzetes ismeretanyag – elektronikus formában részére megküldött fényképek és műtárgylista, valamint a helyszíni szemle alapján – nyilatkozzon, hogy a szakvélemény készítésének időpontjában a kulturális javak körébe sorolható képzőművészeti alkotások (Rippl-Rónai József: Lengyel Menyhért portréja olaj, vászon; 50x67 cm; jelezve: balra fent: Rónai; védett) becsült forgalmi értéke mekkora. Az alkotást korábban megbízó részére már felértékeltem több más alkotással együtt a TP-K-0204/2020. szakvéleményben. Jelen értékelés ennek a korábbi szakvéleménynek a felhasználásával készült megbízó részére.

III. A SZAKÉRTŐI VIZSGÁLAT MÓDSZEREI, ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A feladatban meghatározott mű értékvizsgálatához köthető becsült forgalmi értékeket a nemzetközi és hazai szakértői gyakorlatnak megfelelő alsó és felső becstérték meghatározásával adom meg. A szakértői vélemény elkészítéséhez felhasználtam az elektronikusan és nyomtatott formában elérhető releváns művészeti adatbázisokat, a művészre és a konkrét műalkotásra vonatkozó szakirodalmat, valamint a műről korábban készült szakvéleményt. A szakértői véleményem kialakításakor a mű hazai és nemzetközi szakértői gyakorlatban elfogadott legfontosabb értékmeghatározási szempontjait használtam:

- a műalkotás leírása, állapotának rövid ismertetése (az azonosításra alkalmas tárgylista leírása tartalmazza a mű állapotát.
- az alkotó ismertsége, elismertsége, művészettörténeti besorolása: az alkotó rövid életrajzának/pályájának ismertetésében
- a mű provenienciája – az alkotásokra vonatkoztatható korábbi gyűjteményi, kiállítási, tulajdonlási és értékesítési adatok közlése
- az alkotás jelenlegi és várható értéke a hazai műtárgypiacon, értékesítési referenciaszámok közlése
- egyéb szakértői szempontok, megjegyzések (érték csökkentő és értéknövelő tényezők).

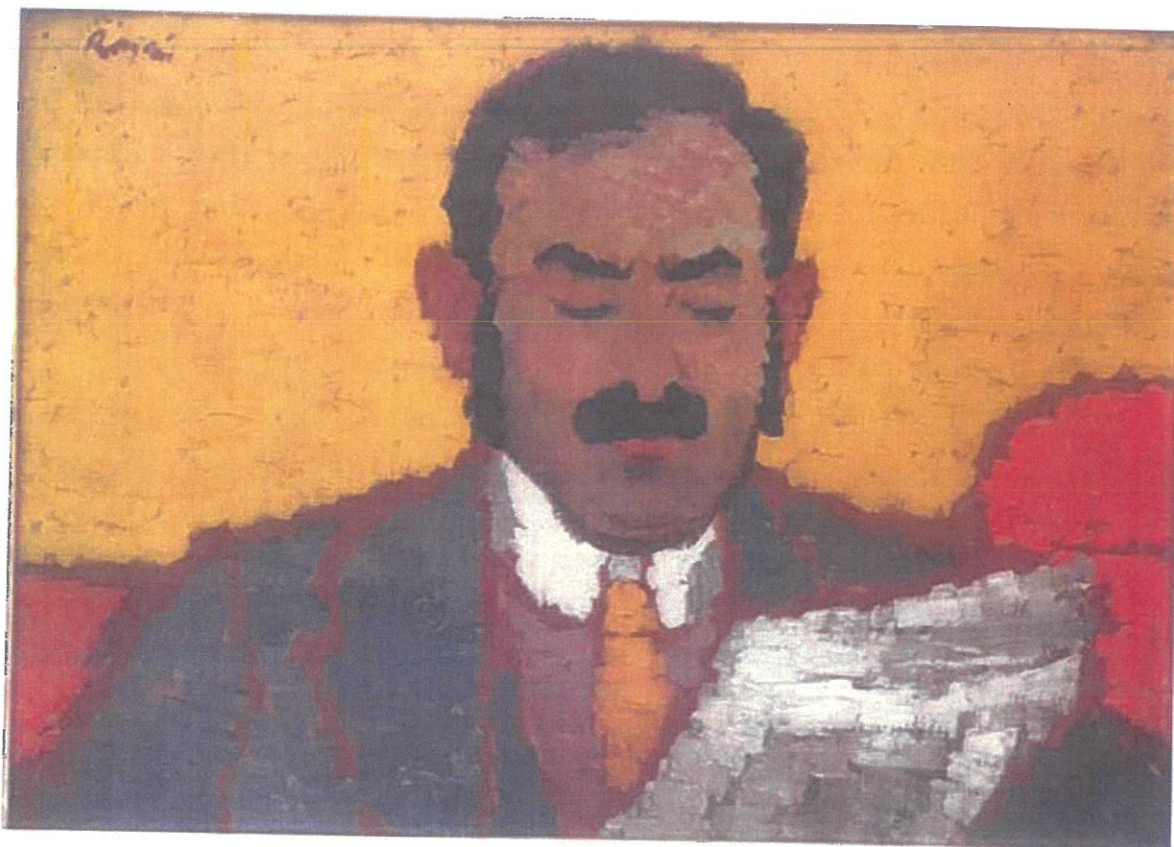
A szakvéleményben szerepelő az alkotáshoz rendelt becsült forgalmi értékeket elsősorban személyes műkereskedelmi szakértői tapasztalatom, a rendelkezésemre bocsájtott dokumentumok, az alkotóra és a konkrét műre vonatkozó tanulmányok és szakirodalom felhasználásával, az aktuális honi és nemzetközi műtárgypiaci trendek és a fent leírt vizsgálati szempontok alapján alakítom ki. A szakértői vélemény elkészítéséhez felhasználtam az elektronikusan elérhető releváns adatbázisokat, a művészre és a konkrét műalkotásra vonatkozó információkat. A szakvélemény nem minden esetben rögzíti a

művek monográfiákban vagy más szakirodalomban és kiállításokon történő reprodukálását, hivatkozásokat. A művekre adott becsült forgalmi érték nem azonos a művek eladási és vételárával.

IV. ELŐZMÉNY, DOKUMENTUMOK

Megbízó részére az alkotásról több más nagy értékű alkotással kapcsolatban készítettem el a szakvéleményt TP-K-0204/2020. Ennek a szakvéleménynek a felhasználásával készítettem el jelen kiegészítő szakvéleményt.

V. MŰTÁRGYLISTA

Rippl-Rónai József (1861. Kaposvár – 1927. Kaposvár): Lengyel Menyhért portréja
Olaj, lemezpapír

50 x 67 cm

Jelezve balra fent: Rónai

Hátoldalán: Ernst Múzeum gyűjteményi bélyeg: XII. 951 Lengyel Menyhért Rippl Rónai

Provenienca:

Ernsz Múzeum Aukciója

Árverési Csarnok – 1939. Január 481. tétel

Korábban Hős Ferenc tulajdonában

1992-től Ránki Dezső és Klukon Edit gyűjteményében

Genthon szám: MKCS-c-T-36/2498

VÉDETT!

Rippl-Rónai József életműve a magyar festészettörténet egyik legértékesebb, legtöbbre értékelt fejezete. A művész életművén belül ma a hazai műtárgypiacon a legkeresettebb alkotások az 1910 körül induló alkotói szakasz, az úgynevezett kukoricás korszak, amely a magyar modernizmus egyedi hangú, európai színvonalú festészeti teljesítménye. Rippl-Rónai József ezen alkotói korszaka az 1908-ban Párizsból Kaposvárra történő hazaköltözését követően indul. A művész szűk környezetében a Róma Villában berendezett műteremben készülő alkotások a családi élet szereplőit, valamint az egyre gyakrabban odalátogató művészeti élet fontos szereplőit, barátokat, pályatársakat ábrázolja. A portréfestészet Rippl-Rónai korai fekete korszakában is jelentős műveket eredményezett, amely festői program a kukoricás korszakban majd a '20-as évek pasztell képeinek sorozatában is számottevő és értékes portrékat eredményez. Műkereskedelmi gyakorlatban az ábrázolt személy ismertsége és elismertsége döntő fontosságú értéknövelő tényező.

Lengyel Menyhért portréja nagy valószínűséggel a Róma Villában eltöltött két napban készülhetett 1910-ben. Az akkor már ismert író Lengyel Menyhért feladata Rippl-Rónai „Emlékezéseim” című írásának átfésülése volt. Lengyel Menyhért nem elsősorban világszerte játszott darabjai, vagy hollywoodi sikerfilmek kapcsán fontos számunkra. A Csodálatos mandarin szöveggönyve miatt igazán fontos a magyar kultúra szempontjából. Ebből a szempontból vizsgálva az alkotás értékét kijelenthetjük, hogy az alkotás kiemelkedő jelentőségű kulturális értékkel bíró közgyűjteményi darab. Értéke a hazai művészettörténet és művelődéstörténet szempontjából is kiemelkedő jelentőségű, olyan alkotás, amelynek értéke az ábrázolt személy, a portré készítője okán összegző főmű, amely az 1910 körüli honi kulturális élet korjelző alkotása lehet. Az értékelésnél fontos értéknövelő tényező az a tény, hogy az alkotás kulturtörténeti kuriózumnak számít.

A mű az 1910-es évek modern magyar pikturájának, ezen belül továbbá Rippl-Rónai József kukoricás korszakának is kiemelkedő főműve. Az alkotás Rippl-Rónai új festészeti technikájának brutális, ragyogó, sugárzó darabja. Nemzetközi színvonalú alkotás. Rendkívül jó minőségű darab.

Az alkotás műtárgypiaci vizsgálata során a hasonló művekről megállapítható, hogy az elmúlt években a hazai műtárgypiac legsikeresebben, legmagasabb áron eladható darabjaivá váltak. A „Kertben” című 1909-es alkotás 2019-ben a Virág Judit Galéria árverésén 198 millió forintos áron ütötték le, míg egy évvel korábban 2018. decemberében az 1910-ben készült „Virágok sárga és fehér vázában” című alkotás leütési ára 180 millió forint volt. Személyes műkereskedelmi tapasztalatom alapján a most vételre felajánlott Rippl-Rónai József alkotás a hazai műtárgypiacon a befektetők és gyűjtők körében nagyon sikeresen értékesíthető alkotás lehetne. Az alkotás az elmúlt évtizedekben mindvégig magánkézben volt, de különösen fontos kulturális értékét már 1957-ben felismerve és elismerve védetté nyilvánították. Akkori tulajdonosától 1992-ben került Ránki Dezső és Klukon Edit zongoraművészek otthonába. Kivételes, kiemelkedő jelentőségű főmű.

VI. A SZAKÉRTŐ EGYÉB MEGÁLLAPÍTÁSAI, ÖSSZEGZÉS

A helyszíni szemlén (jelenlegi tulajdonos otthonában) a műtárgy állapotát ellenőriztem, azokat kitűnő állapotban szakszerűen kiállítva találtam, utólagos állagmegóvás – véleményem szerint – jelenleg nem szükséges. A művek állapota mellett vizsgáltam a művek jelzetét, technikai paramétereiket.

A hivatkozott árverési leütési árak sok esetben nehezen hasonlíthatóak össze más értékesítési csatornán elérhető árakkal, de klasszikus művek esetében mégis hasznos referenciaszámok találhatók az adott művész hasonló műveinek értékesítésére vonatkozóan. Azonban szakértői tapasztalatom alapján kijelenthető, hogy más értékesítési csatornán történő értékesítések összegei nem publikusak. A galériás vagy művészeti vásáron elért festményárak és a magánszemélyek közötti tranzakciók döntően szintén ismeretlenek, és az ott kialakított értékek eltérhetnek az aktuális piaci trendektől. A művek értékesítésének szempontjából vizsgálva az értéket azt tapasztaljuk, hogy az árverésen kívül értékesítésre kerülő, kiemelkedő jelentőségű főművek esetében – tapasztalatom alapján – a tulajdonosok az értékesítés során saját szubjektív értékítéletük alapján is eredményesen tudnak értékesíteni. A galériás vagy másodlagos piacon kialakult árak összegüknél fogva nehezen hasonlíthatók össze azonos művészek árverésen elkelt műveinek árával, hiszen a gyakorlatban a tulajdonos bármekkora összeget kérhet a birtokában lévő, nagyjelentőségű művekért. Az alkotások megvásárlásának egyéb aspektusa – a pénzügyi megtérülésen felül – a megbecsülés, tisztelet, társadalmi környezet elismerése.

A művek értékének meghatározását illetően az alábbi szempontokat vettem alapul:

1. A most megvételre kínált és értékelt alkotó alkotása a magyar festészettörténet klasszikus fejezetében kiemelkedő helyet foglal el. Nemzetközi kitekintésben számos kapcsolódási ponttal köti össze a hazai és európai festészeti tendenciákat. Rippl-Rónai József egy-egy alkotása nyugat-európai magángyűjteményekben és közgyűjteményekben fellelhetőek. A nemzetközi műtárgypiaci árak a hazai értékek többszöröse lehet.
2. Klasszikus alkotások értékét – véleményem szerint – nem lehet csupán a művész aukciós szerepléseinek eredményei alapján megbecsülni. Sok esetben tapasztaljuk, hogy galériás vagy magánvásárlások, esetleg állami mecenatúra alkalmával a művek vételára az aukciós piaci számok többszöröse is lehet.
3. A fontos alkotásokért – véleményem szerint – bármilyen magas árat el lehet kérni a műtárgypiacon, és a komoly gyűjtők, befektetők a nagyjelentőségű alkotások, gyűjtemények megszerzése érdekében gyakorlatilag bármilyen magas árat képesek megadni. A most

megvételre kínált alkotások közül ebbe az értékkategóriába sorolható Rippl-Rónai József: Lengyel Menyhértet ábrázoló portréja.

4. Általánosan megállapítható, hogy a magyarországi és nemzetközi műkereskedelmi trendeknek megfelelően a kiemelkedő klasszikus főművek egyre ritkábbak a műtárgypiacon. Értéküket befolyásolja a művek és készítőjüknek közismertsége, a művek közgyűjteményi szintű kvalitása, az értékelt művek gazdag jelentésbeli komplexitása, művészettörténeti és festészettörténeti rangjuk. Ezek alapján a most értékelt alkotások értéke a következő években várhatóan folyamatosan emelkedni fog.

Véleményem szerint a szakvéleményben leírt öt darab különböző művésztől származó alkotás alsó és becsült forgalmi értékét 160 millió Forintban, míg felső becsértékét 192 millió Forintban lehet megjelölni a szakvélemény készítésének időpontjában.

Budapest, 2020. Augusztus 24.

TÚZKÓ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és
értékbecslése
/010606/